

Gävleborgs Fäbodförening

c/o Calle Höglund
Rönningen 893
826 95 TRÖNÖDAL

Regeringen
Näringsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

n.registrator@regeringskansliet.se n.remisser.hl@regeringskansliet.se

Tillägg 2: För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd (SOU 2017:1)

Gävleborgs fäbodförening, GFF, har 2017-02-20 lämnat synpunkter på SOU 2017:1 och senare i ett tillägg till detta 2017-03-02. Nu har ytterligare fakta som rör frågan, sedd från GFF:s synpunkt, kommit föreningen till kända. Det är – *Uppdrag om nationellt arbete om traditionell kunskap för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald. Diarienummer: M2017/00665/Nm.*

I uppdraget ingår att föreslå åtgärder för att långsiktigt säkerställa att artiklarna 8 j och 10 c i konventionen för biologisk mångfald (CBD) genomförs i Sverige. Förslagen ska utformas utifrån förutsättningen att Sametinget och Naturvårdsverket tilldelas ett gemensamt fokuspunktsansvar för genomförandet i Sverige av artiklarna 8 j och 10 c i CBD. Berörda bärare av traditionell kunskap som är relevant i sammanhanget exemplifieras med grupper som samer, fäbodbrukare, skärgårds-, fjäll- och skogsbönder, skärgårds- och insjöfiskare med flera. Uppdraget har betydelse för landsbygdspolitiken och GFF vill därför kommentera även i detta sammanhang.

Avsikten är att förbättra det nationella genomförandet av artikel 8 j och 10c. GFF har haft ett långt och för båda parter givande samarbete med Centrum för biologisk mångfald vid SLU och UU inom det uppdrag regeringen år 2005 (dnr M2005/06448/Na) gav CBM att inrätta ett nationellt program kallat NAPTEK, Programmet omfattade verksamhet för bevarande och spridning av lokal och traditionell kunskap och sträckte sig över perioden 2006-2011. och bedrevs i samverkan med olika intressenter, bland andra fäbodbrukarna. Det finns andra berörda organisationer och aktörer (som exempelvis samerna) men dem uttalar sig GFF inte om. Däremot vill GFF föra fram föreningens egen uppfattning, som den förutsätter att även andra fäbodbrukets företrädare delar.

GFF anser att NAPTEKS arbete är så grundligt att det redan nu kan ligga till grund för verkliga åtgärder. Inom GFF:s primära arbetsområde finns Ovanåkers kommun med många Hälsingegårdar, en informationskärna för UNESCO:s världsarv och ett långt gånget förarbete för ett biosfärområde Voxnadalen, MaB. GFF samarbetar bra med kommunen och kan se ett team-work mellan denna och föreningen lokalt/regionalt och regeringens uppdragstagare Sametinget och Naturvårdsverket tillsammans med tidigare NAPTEK samt Riksantikvarieämbetet.

GFF föreslår ett praktiskt arbete av fäbodintresset¹ kopplat till regeringsuppdraget för att genom erfarenheter pröva åtgärder och organisatoriska strukturer för ansvar och allianser mellan myndigheter, kunskapsbärare och andra aktörer. Kartläggning och dokumentation finns i tillräcklig omfattning rörande åtgärder för att upprätthålla lokal och traditionell kunskap i en levande tradition. Uppdraget behöver kompletteras i detta avseende och medel omfördelas. Former behöver också etableras för att betala brukare och kunskapsbärare vid deltagande i planeringsarbete och dylikt.

¹ För att i samverkan med biosfärkandidat Voxnadalen bygga upp ett Utmarkscentrum med utbredda noder för forskning och utveckling av ett rikare utmarksbruk där fäbodkulturen lyfts fram i olika i olika betydelser.

Regeringen har i det aktuella uppdraget berört NAPTEK. Riksantikvarieämbetet är inte nämnt men myndigheten ska lyfta fram mänskliga och historiska stommar i ett öppet samhälle med en basal betydelse för mångfaldsarbetet. Dels i särlagstiftningen, som gäller alla myndigheter, dels i arbetet för en pluralistisk kultursyn. Det gäller ett pluralistiskt perspektiv för en mångfacetterad historia i en kreativ utveckling där rätten till det hända hör till alla. Det är traditionella ekologiska kunskaper som hör till särskilda grupper av verksamhetsutövare med liknande naturresurshushållning, som ska spridas med en kultursyn präglad av mångfald. Riksantikvarieämbetet har ett uttalat ansvar inom fältet kunskap och vanor rörande naturen samt traditioner som hör till materiella kulturarv och kulturmiljöer. Institutet för språk och folkminnen har huvudansvaret för UNESCO:s konvention om skydd för det immateriella kulturarvet. GFF har tagit initiativ i det senare sammanhanget.

Kulturdepartementet bör aktivt involveras i mottagandet av uppdragets resultat. Viss justering önskas av departementens reella ansvarsfördelning. Det är en praktisk fråga med utgångspunkt från konsekvens; samefrågor (som rör en urbefolkning som också bildar lokalsamhälle) och det romska lokalsamhället (identitetsformande krets som skiljer sig från omvärlden) är kulturdepartementets ansvar. Vi söker likformighet och önskar att ansvaret för alla lokalsamhällen läggs under Kulturdepartementet. Dessutom hör demokratisk medvetenhet, konst, regional kulturverksamhet, kulturarv, mänskliga rättigheter, livsmiljö, kunskapspridning, ISOF, RAÄ, Kulturrådet osv till Kulturdepartementets ansvar. Här finner fäbodkulturens lokalsamhälle stor samhörighet.

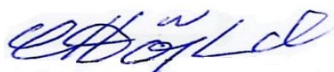
Följdriktigt bör också regeringens samarbete med NAPTEK inom CBM (Uppsala universitet och SLU) drivas genom Kulturdepartementet.

Gävleborgs fäbodförening har ansträngt sig för att kritisera statsmaktens bortifrånperspektiv och lyfta fram ett samhälls- och tillhörighetsperspektiv.

Tyck om oss ändå. Gynna oss. Vi vill det – för vi är självupptagna.

GÄVLEBORGS FÄBODFÖRENING

Rönningen 2017-03-19

Calle Höglund
ordförande

Kelvin Ekeland
handläggare

Kopia till
Styrelsen
Miljödepartementet
Kulturdepartementet
Föreningen Sveriges fäbodbrukare
Värmlands säterbrukarförening
LRF
Media

